

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sofia Sava către Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-286/24
NR. PIGD 2-21145867-01-3ra-26032024)*

Interpretarea legii din decizia contestată este contrară jurisprudenței
uniforme a Curții Supreme de Justiție

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. T. Avasiloaie,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca,

14 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 1 octombrie 2021, Sofia Sava a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr. 299/09 din 17.09.2021.

2. În motivarea acțiunii, a indicat că la 2 ianuarie 2013, a fost angajată în calitate de contabil-șef în Liceul Teoretic Bobeica, din satul Bobeica, raionul Hâncești, unde activează până în prezent, instituția fiind reorganizată pe parcurs în Gimnaziul Bobeica. Începând cu 31 octombrie 2019, urmare a alegerilor generale locale din 20.10.2019, deține mandatul de consilier în cadrul Consiliului comunal Bobeica, raionul Hâncești.

3. A notat că, la 02.07.2020, prin scrisoarea nr. 04-09/2892 din 26.06.2020 a fost informată că în privința sa a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților de către Autoritatea Națională de Integritate. Ulterior, a fost invitată la inspectorul de integritate de către inspectorul de integritate Vladislav Gorceac, pentru a-și prezenta punctul de vedere referitor la deținerea simultană a mandatului de consilier în cadrul Consiliului comunal Bobeica și a funcției de contabil-șef în cadrul primăriei comunei Bobeica.

4. A explicat că, la acel moment, a depus o explicație scrisă în care a declarat că funcția de contabil-șef nu este exercitată în cadrul Primăriei comunei Bobeica, ci în cadrul instituției de învățământ Gimnaziul Bobeica. De asemenea, a subliniat că fondatorul acestei instituții este Consiliul Raional Hâncești – autoritate a administrației publice locale de nivelul al II-lea – și nu Primăria comunei Bobeica, care reprezintă o autoritate publică locală de nivelul I.

5. A menționat că, după depunerea explicației scrise, i s-a comunicat verbal că situația este în regulă. Cu toate acestea, la data de 22 septembrie 2021, după un interval de un an și două luni, a recepționat prin intermediul Oficiului Poștal înștiințarea Inspectoratului de Integritate nr. 04-09/5332 din 20.09.2021, prin care i-a fost adus la cunoștință Actul de Constatare nr. 299/09 din 17.09.2021, emis de Autoritatea Națională de Integritate, privind existența unei stări de incompatibilitate neînlăturate în termenul legal.

6. În continuare, reclamanta a evidențiat că potrivit motivării actului de Constatare, doamna Sofia Sava a fost angajată în funcția de contabil-șef în cadrul Primăriei comunei Bobeica, raionul Hâncești, în baza ordinului nr. 01C din 02.01.2013 privind angajarea prin transfer. Din analiza materialelor dosarului de control, inspectorul de integritate a constatat următoarea situație de fapt: în perioada 31.10.2019 – prezent, doamna Sofia Sava a exercitat concomitent funcția de consilier în cadrul Consiliului comunal Bobeica și funcția de contabil-șef în cadrul Primăriei satului Bobeica, raionul Hâncești.

7. Reclamanta a susținut că inspectorul de integritate a emis în mod eronat și cu încălcarea prevederilor legale aplicabile Actul de Constatare a stării de incompatibilitate neînlăturate în termenul legal nr. 299/09 din 17 septembrie 2021, fără a clarifica în mod corespunzător circumstanțele concrete ale cauzei. Aceasta a afirmat că, în temeiul ordinului nr. 01C din 02.01.2013 privind angajarea prin transfer, a fost încadrată în funcția de contabil-șef nu în cadrul Primăriei comunei Bobeica, raionul Hâncești, ci în cadrul instituției de învățământ *Liceul Teoretic Bobeica*, actualmente *Gimnaziul Bobeica*, unitate care se află în subordinea Consiliului Raional Hâncești – autoritate a administrației publice locale de nivelul al II-lea – și nu în subordinea Primăriei comunei Bobeica, autoritate de nivelul I. Prin urmare, reclamanta subliniază că nu a deținut și nu deține funcția de contabil-șef în cadrul Primăriei comunei Bobeica.

8. A conchis că, această situație nu contravine prevederilor legale, stipulate în p.1 din Legea nr. 263 din 16.11.2012 privind interpretarea art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr.768- XIV din 02.02.2000.

9. În final, cu privire la ilegalitatea actului administrativ, reclamanta reiterând prevederile art. 21 alin. (1)-(3) Cod Administrativ, a indicat că Autoritatea Națională de Integritate eronat și cu abateri de la legislația în vigoare a emis Actul de constatare nr.299/09 din 17 septembrie 2021 a stării de incompatibilitate, ce nu corespunde prevederilor legale.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea din 19 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea înaintată de Sofia Sava către Autoritatea Națională de Integritate, cu anularea actului de constatare nr. 299/09 din 17.09.2021.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 24 octombrie 2023, Autoritatea Națională de Integritate a depus apel nemotivat, ulterior motivat, împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani

din 19 octombrie 2022, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat integral hotărârea din 19 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani; s-a emis o nouă decizie, prin care s-a admis acțiunea înaintată de Sofia Sava către Autoritatea Națională de Integritate, cu anularea actului de constatare nr. 299/09 din 17.09.2021.

13. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că prima instanță a concluzionat asupra inexistenței în cuprinsul actelor dosarului, a unei dovezi privind repartizarea aleatorie a sesizării inspectorului de integritate Vladislav Gorceac. S-a subliniat că, din analiza capturii de ecran (screenshot) anexată la dosarul administrativ (fila 4) aferent sistemului informatic SIA „e-Integritate”, nu rezultă în mod clar modalitatea de repartizare a sesizării, ținând cont de faptul că, este specificat expres că, se află cu statut ”în lucru” și atribuit la 04.06.2020 inspectorului de integritate Gorceac Vladislav o sesizare din oficiu, nu și repartizat aleatoriu, astfel nu rezultă că, inspectorului i-a fost repartizată sesizarea Stelei Bucur, care nu este o sesizare din oficiu.

14. Instanța de apel a apreciat concluzia primei instanțe ca fiind una eronată, or, potrivit înscrisului la care face trimitere însăși prima instanță, acesta constituie dovadă de repartizare aleatorie a sesizării, având structura și conținutul pe care îl generează sistemul E-integritate, fapt ce demonstrează repartizarea aleatorie a sesizării inspectorului de integritate Gorceac Vladislav, or, fișa de repartizare aleatorie a sesizării (f.d.4 dosar administrativ) conține informația cu privire la ziua/luna/anul/ora/minuta/secunda de distribuire aleatorie a sesizării - 04.06.2020, ora 10:42:39 și informația cu privire la inspectorul de integritate căruia i-a fost repartizată aleatoriu sesizarea.

15. În acest context, instanța de apel a constatat că autoritatea pârâtă a respectat reglementările legale înserate la art. 30 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea nr. B-441/19 depusă de d-na Stela Bucur, fiind înregistrată imediat la data depunerii, or, din perspectiva voinței legislatorului, imediat urmau a fi înregistrate doar sesizările, nu și repartizarea aleatorie.

16. Subsecvent, instanța de apel a mai explicat că, doar începând cu data de 29.10.2021, legiuitorul a prevăzut termen inclusiv și pentru repartizarea aleatorie a sesizărilor depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și a celor din oficiu, care urmează a fi înregistrate în termen de cel mult o zi lucrătoare și se

repartizează aleatoriu, în ziua înregistrării, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

17. Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiată poziția primei instanțe, potrivit căreia, Autoritatea pârâtă a încălcat prevederile art.30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, pentru că nu a distribuit în ziua înregistrării sesizarea B-441/19, imputând Autorității încălcarea unei norme juridice inexistente la momentul desfășurării procedurii administrative de control.

18. Instanța de apel a constatat că, sesizarea nr. B-441/19 din 22.05.2020, depusă de d-na Svetlana Bucur, a fost repartizată în mod electronic aleatoriu, prin intermediul sistemului informațional e-Integritate, la data de 04.06.2020, inspectorului de integritate Vladislav Gorceac, fiind demarată procedura de verificare prealabilă a sesizării enunțate supra, în vederea elucidării aspectelor ce țin de respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizării, încadrarea persoanei supuse controlului la categoria de subiect al declarării și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al incompatibilităților.

19. Totodată, instanța de apel a subliniat că controlul respectării regimului juridic al incompatibilităților, inițiat în privința reclamantei Sofia Sava, a fost finisat prin emiterea Actului de constatare nr. 299/09 din 17 septembrie 2021, iar careva acte din care ar rezulta prelungirea termenului și realizarea condiției de înștiințare a persoanei supuse controlului de integritate, la actele cauzei nu s-au stabilit.

20. Reiterând prevederile art. 60 Cod administrativ, instanța de apel a constatat că autoritatea publică pârâtă a încălcat termenul de derulare a procedurii administrative, prevăzut de Codul administrativ, iar încălcările de procedură nu pot fi reținute în sarcina reclamantei, procedura administrativă depășind termenul legal de 30 zile și cel maximal de 90 zile.

21. Instanța de apel a evidențiat că, potrivit prevederile art.60 Cod administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel, respectiv, nici o altă prevedere legală, care să fie pertinentă și aplicabilă acestor raporturi juridice, nu instituie alte termene, prin urmare se vor aplica cerințele capitolului III din Codul administrativ, iar drept consecință, în sensul art.60 alin.(5) Cod administrativ, în mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile, astfel în prezenta speță, ANI a avut la dispoziție un termen maxim de 90 zile pentru a finaliza procedura administrativă.

22. În acest context, instanța de apel a evidențiat că începutul termenului de control corespunde zilei în care la Autoritatea Națională de Integritate a fost repartizată sesizarea, adică data de 04.06.2020 și, respectiv, procedura de control urma a fi închisă în termen de 30 zile, adică la data de 04.07.2020 (zi de odihnă), în cazul prelungirii termenului până la 06.07.2020, cu posibilitatea prelungirii termenului cu cel mult 15 zile, dar, în orice caz, procedura administrativă nu putea depăși 90 zile și trebuia finalizată la 04.09.2020, însă aceasta a fost finalizată la 17 septembrie 2021, iar careva acte din care ar rezulta prelungirea termenului dat de către Autoritatea de Integritate și realizarea condiției de înștiințare a Sofiei Sava, nu se atestă.

23. Drept urmare, instanța de apel a constatat cu certitudine că actul de constatare, a fost emis cu încălcarea termenului. Din aceste considerente, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată acțiunea inițiată de Sava Sofia împotriva Autorității Naționale de Integritate, or, actul de constatare nr.299/09 din 17.09.2021 este ilegal și urmează a fi anulat.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

24. La 13 martie 2024, Autoritatea Națională de Integritate declară recurs împotriva deciziei din 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

ARGUMENTELE RECURSULUI

25. În motivarea recursului, invocă că pentru argumentarea termenului de desfășurare a procedurii administrative de control, Autoritatea evidențiază practica Curții Supreme de Justiție vizavi de acest aspect de procedură, prin care se reconfirmă inaplicabilitatea prevederilor art. 60 din Codul administrativ, pentru procedurile de control desfășurate de inspectorii de integritate ai Autorității.

26. În acest sens, evidențiază decizia Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2022, dosar nr. 3ra-427/22, prin care cauza a fost transmisă la rejudecare cu concluzia că instanța de apel eronat a examinat prezentul litigiu doar prin prisma respectării termenului prevăzut de Codul administrativ, în care o procedură administrativă urmează a fi finisată, și a omis să examineze temeinicia Actului de constatare emis de Autoritatea Națională de Integritate, prin prisma normele de drept material care reglementează regimul juridic al incompatibilităților.

27. Reține că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea atunci când a decis că în condițiile în care Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională

de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale nu reglementau un termen pentru desfășurarea procedurii administrative de control, era aplicabil art. 60 din Codul administrativ și nu prevederile art. 27 Cod administrativ.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

28. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

29. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

30. Art. 247 din Codul administrativ:

”Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

31. Art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ:

„(1) În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: b) admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie.”

32. Art. 194 alin. (2) din Codul administrativ:

„(2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.”

33. Aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, care reglementează că:

„Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

34. Art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, stipulează că:

„Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (2) Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.”

35. Art. 36 din Codul administrativ:

„În cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.” (1) Instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. (2) Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.”

36. Art. 27 din Codul administrativ:

„În cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.”

37. Art. 60 alin. (1), (4) și (5) din Codul administrativ:

„(1) Termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

(4) Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii.

(5) În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.”

38. Art. 5 alin. (2) și (3) al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017:

„(2) Normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate.

(3) Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.”

39. Art. 10 alin. (1) al Legii cu privire la declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016:

„(1) Controlul averii și al intereselor personale, al respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor ale subiecților declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.”

40. Art. 17 alin. (1) și (2) al Legii nr. 133/2016:

„(1) Inspectorul de integritate este persoana angajată în această funcție prin concurs și care este responsabil de efectuarea controlului averii și al intereselor personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. (2) Funcția de inspector de integritate este o funcție publică cu statut special, fiind exercitată în modul stabilit de prezenta lege și Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public în măsura în care prezenta lege nu prevede altfel.”

41. Art. 23 alin. (3) și (6) al Legii nr. 133/2016 (în vigoare la data comiterii faptei) prevede:

„(3) Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată constituie temei pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia. În acest caz, prin derogare de la prevederile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară, sancțiunile disciplinare ce pot fi aplicate pentru săvîrșirea abaterii disciplinare nu pot consta în avertisment, mustrare sau mustrare aspră.

(6) Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.”

42. Art. 31 alin. (1) al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 (în vigoare până la 07 octombrie 2021) prevede:

„(1) În termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul sistemului informațional e-Integritate. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.”

43. Art. 32 alin. (1) și (4) al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 (în vigoare până la 07 octombrie 2021) prevede:

„(1) În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatului, a funcției publice și de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatului, a funcției publice și de demnitate publică, precum și în decurs de un an după încetarea exercitării acestora.

(4) La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin. (3) sînt obligați să prezinte Autorității, în termen de 15 zile de la recepționarea solicitării, pe suport de hârtie sau în format electronic, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate.”

44. Art. 37 alin. (1) și (2) al Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 (în vigoare până la 07 octombrie 2021) prevede:

„(1) După repartizarea aleatorie a sesizării de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va dispune începerea controlului.

(2) Prevederile art. 31, art. 32 alin. (3)–(5), art. 33, art. 34 alin. (2), art. 35 și 36 se aplică în mod corespunzător și în cadrul procedurii de inițiere a controlului și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.”

45. Art. 7 alin. (1) lit. c) al Legii privind statutul alesului local nr. 768/2000 prevede:

„(1) Mandatul alesului local este incompatibil cu: c) calitatea de funcționar public, de angajat în subdiviziunile autorităților administrației publice locale (aparatură prezidențială raională, primărie, primărie și preturile municipiului Chișinău, direcții, secții și alte subdiviziuni), inclusiv ale Adunării Populare a Găgăuziei și ale Comitetului executiv al Găgăuziei.”

46. Art. 8 alin. (1) al Legii privind statutul alesului local nr. 768/2000 prevede:

„(1) Alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art. 7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

47. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului său la 4 martie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.97).

48. Cererea de recurs a fost depusă la 13 martie 2024. Astfel, că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

49. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a considerat inoportună citarea participanților la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, întrucât argumentele expuse au fost formulate cu suficientă claritate. La cazul din speță, toate punctele de drept care puteau exista, pot fi

cercetate și soluționate în mod obiectiv pe baza înscrisurilor și documentelor prezente la dosar. Recurenții au avut posibilitatea să prezinte poziția în scris și să răspundă la argumentele părților adverse.

50. Verificând decizia din 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată consideră că acesta este admisibil și urmează a fi admis, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii, din următoarele considerente.

51. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele circumstanțe esențiale ale litigiului.

52. Prin petiția din 22.11.2019, Stela Bucur a sesizat Autoritatea Națională de Integritate, invocând încălcarea regimului juridic al incompatibilităților de către Sofia Sava, sesizarea fiind înregistrată la 27.02.2020 cu nr.B-441/19 (f.d.1-3 dosar administrativ).

53. La 02.06.2020, inspectorul de integritate Serghei Pleca a întocmit o notă de propuneri, prin care a propus remiterea petiției Stelei Bucur pentru verificarea prealabilă (f.d.1 dosar administrativ).

54. Prin procesul-verbal nr.271/09 din 12.06.2020, inspectorul de integritate Vladislav Gorceac a dispus inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților de către Sofia Sava, prin deținerea concomitentă a funcției de contabil în cadrul Primăriei com. Bobeica și a mandatului de consilier în cadrul consiliului local Bobeica (f.d.14-15 dosar administrativ).

55. Prin scrisoarea nr. 04-09/2892 din 26.06.2020, Sofia Sava a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților, fiindu-i aduse la cunoștință drepturile prevăzute expres la art. 33 din Legea nr. 132/2016 (f.d.17 dosar administrativ).

56. La 17.09.2021, a fost emis Actul de constatare nr. 299/09, prin care s-a constatat că prin deținerea/exercitarea simultană a funcțiilor (mandatului) de consilier în cadrul Consiliului comunal Bobeica, r-nul Hâncești și a calității de angajat al Primăriei com. Bobeica, r-nul Hâncești (contabil), în perioada 31.10.2019 - prezent, dna Sofia Sava se află în stare de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal (f.d.27-30 dosar administrativ).

57. Instanța de recurs reține că, instanța de apel a anulat Actul de constatare nr. 299/09 din 17.09.2021 emis de Autoritatea Națională de Integritate, prin care a fost constatată stare de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal a d-nei Sofia Sava, invocând prevederile art. 60 din Codul administrativ, nerespectarea termenului general în care o procedură administrativă trebuie finalizată.

58. Instanța de recurs explică că art. 60 alin.(1) din Codul administrativ, indicat la pct. 34, prevede termenul general de 30 de zile în care o procedură administrativă trebuie finalizată, dacă legea nu prevede altfel. Respectiv, prevederea legală este o normă generală, care admite excepțiile prevăzute de lege. La caz, procedura administrativă în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor este

reglementată de legea specială, Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, care și urmează a fi aplicată la caz.

59. De asemenea, art. 5 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative stabilește că normele speciale prevalează asupra celor generale. Având în vedere că Legea nr. 132/2016 privind ANI este o lege specială care reglementează activitatea ANI, instanța de recurs consideră că interpretarea instanței de fond nu este conformă cu dispozițiile legale aplicabile în acest caz.

60. Prin urmare, instanța de recurs relevă că, procedura administrativă în cadrul controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor este reglementată de Legea nr. 132/2016 privind ANI, care nu prevede în mod expres un termen de finalizare a procedurii administrative. Legea nominalizată stabilește mai multe termene în cadrul cărora inspectorul de integritate urmează să efectueze anumite acțiuni, care cumulativ depășesc termenul general de 30 de zile. Or, instanța de apel urma să examineze respectarea termenului general în care o procedură administrativă trebuie finalizată, prin prisma legii speciale în coroborare cu art. 27 din Codul administrativ, indicat la pct. 36.

61. Instanța de recurs relevă că, Legea nr. 132/2016 privind ANI, nu prevede expres termenul general în care procedura administrativă de efectuare a controlului trebuie finalizată. Or, procedura de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor implică întreprinderea de către inspectorul de integritate a mai multor acțiuni pentru acumularea informațiilor și materialelor necesare stabilirii circumstanțelor cauzei, ceea ce necesită un termen nedeterminat, din motiv că nu se cunoaște inițial care va fi comportamentul participanților la procedura administrativă și dacă aceștia vor reacționa în termenele stabilite.

62. În circumstanțele reținute se impune concluzia că, procedura administrativă inițiată de inspectorul de integritate în cadrul unui control, este mult mai complexă și necesită un termen mai extins decât cel general prevăzut de art. 60 din Codul administrativ, întru efectuarea tuturor acțiunilor, cum ar fi înaintarea demersurilor, interpelărilor, răspunsurilor, solicitarea explicațiilor, cercetarea înscrisurilor, care se face și prin intermediul oficiului poștal, fapt ce necesită o perioadă de timp mai mare.

63. Totodată, instanța de recurs remarcă că, procedura administrativă în fiecare caz este diferită, din motiv că aceasta demarează în dependență de complexitatea acțiunilor întreprinse în cadrul efectuării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, precum și a numărului de persoane implicate în această procedură. Or, din acest motiv legiuitorul nu a operat cu un termen general, în care trebuie finalizată o procedură administrativă inițiată în temeiul Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 și Legii privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016 (decizia CSJ [nr. 3ra-427/2022](#), f.d. 14).

64. Reieșind din cele enunțate, instanța de recurs relevă că Curtea de Apel Chișinău eronat a examinat prezentul litigiu doar prin prisma respectării termenului prevăzut de Codul administrativ, în care o procedură administrativă urmează a fi finisată, și a omis să examineze temeinicia Actului de constatare nr. 299/09 din 17.09.2021, emis de Autoritatea Națională de Integritate, prin prisma normele de drept material care reglementează regimul juridic al incompatibilităților.

65. În lumina considerentelor relatate supra, Completul de judecată conchide că instanța de apel a comis o serie de erori de aplicare și interpretare a normelor legale relevante în soluționarea cauzei, care au condus la o soluție neîntemeiată.

66. Cu referire la fondul cauzei, Completul de judecată constată că, sesizarea nr. B-441/19 din 22.05.2020, depusă de d-na Svetlana Bucur, a fost repartizată în mod electronic aleatoriu, prin intermediul sistemului informațional e-Integritate, la data de 04.06.2020, inspectorului de integritate Vladislav Gorceac, fiind demarată procedura de verificare prealabilă a sesizării enunțate supra, în vederea elucidării aspectelor ce țin de respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizării, încadrarea persoanei supuse controlului la categoria de subiect al declarării și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al incompatibilităților.

67. În acest sens, instanța de recurs apreciază ca fiind eronată poziția reclamantei precum că la actele cauzei lipsește dovada repartizării aleatorii a sesizării inspectorului de integritate Vladislav Gorceac, or, fișa de repartizare aleatorie a sesizării (f.d.4 dosar administrativ) conține informația cu privire la ziua/luna/anul/ora privind distribuirea aleatorie a sesizării - 04.06.2020, ora 10:42:39 și informația cu privire la inspectorul de integritate căruia i-a fost repartizată aleatoriu sesizarea.

68. Referitor la constatarea stării de incompatibilitate, instanța de recurs reține că d-na Sofia Sava a fost angajată prin cumul în funcția de contabil al primăriei comunei Bobeica pe 0,5 (unitate). Iar, începând cu data de 31.10.2019, Sofia Sava deținea mandatul de consilier în cadrul Consiliului comunal Bobeica r-nul Hîncești.

69. În aceeași ordine de idei, Completul de judecată evidențiază deținerea concomitentă în perioada începând cu 31.10.2019 de către Sava Sofia prin cumul a funcției de contabil la primăria comunei Bobeica și a funcției de consilier în cadrul Consiliului comunal Bobeica r-nul Hîncești.

70. Astfel, instanța de recurs urmează să verifice legalitatea Actului de constatare nr. 299/09 din 17.09.2021 prin care s-a constatat că prin deținerea/exercitarea simultană a funcțiilor, d-na Sofia Sava se află în stare de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal, prin prisma prevederilor legale în vigoare la etapa de emitere a actului de constatare vizat și nu în baza unor prevederi legale ulterioare (decizia Curții Constituționale nr. 127 din 29.10.2020, de inadmisibilitate a sesizărilor [nr.101g/2020](#) și [nr. 116g/2020](#)).

71. Prin prisma cadrului normativ în vigoare la momentul emiterii actului de constatare, indicat la pct. 41, 45, 46, instanța de recurs explică că din moment ce inspectorul de integritate în rezultatul desfășurării procedurii administrative de control a constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, avea

obligăția de a emite un act de constatare în acest sens, iar efectele legale (sancțiunile) și anume: încetarea raporturilor de muncă, privarea de dreptul de a deține o funcție publică sau de demnitate publică precum și înscrierea în Registrul de stat al interdicțiilor survin ca efect al legii fără ca inspectorul de integritate să dispună de o marjă de apreciere în acest sens.

72. În temeiul celor reținute, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Agenția Națională de Integritate a procedat în mod legal și temeinic la evaluarea situației de incompatibilitate, reținând corect caracterul acesteia ca fiind nesoluționat în termenul prevăzut de lege. Aplicarea dispozițiilor legale incidente a fost realizată cu respectarea principiilor de legalitate, iar măsurile dispuse fiind justificate prin necesitatea asigurării integrității funcției publice și a prevenirii situațiilor de incompatibilitate care pot afecta credibilitatea și buna funcționare a instituțiilor publice.

73. Constatând incidența temeiului de recurs prevăzut de art. 245¹ alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție urmează să admită recursul, întrucât decizia pronunțată de instanța de apel, cât și hotărârea instanței de fond sunt afectate de erori de drept privind aplicarea și interpretarea normelor legale incidente cauzei. În consecință, se impune casarea deciziei recurate, iar acțiunea formulată de reclamantă va fi respinsă ca neîntemeiată, pentru necesitatea respectării riguroase a dispozițiilor legale aplicabile și a principiilor fundamentale ale dreptului administrativ, inclusiv a celor referitoare la exercitarea cu integritate a funcției publice.

74. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 248 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate.

Casează integral decizia din 29 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 19 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emite o decizie nouă, prin care,

Se respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea Sofiei Sava împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr. 299/09 din 17 septembrie 2021.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc